

УДК 336.7 (477)

Кравченко В. П.

кандидат економічних наук, доцент
доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування

Засць Л. А.

здобувачка вищої освіти на другому (магістерському) рівні
Центральноукраїнський національний технічний університет
м. Кропивницький, Україна

ПОТОЧНИЙ СТАН І ПРОБЛЕМИ ФУНКЦІОНУВАННЯ УКРАЇНСЬКОГО ФОНДОВОГО РИНКУ

Фондові ринки сприяють економічному зростанню, дозволяючи компаніям залучати капітал для розширення своєї діяльності, створення нових робочих місць і сприяння інноваціям. Фондовий ринок є частиною ринку капіталу і являє собою сукупність фінансових відносин, під час яких акції, облигації та інші цінні папери випускаються, купуються та продаються. Він є центральним механізмом в економіці, який об'єднує компанії, яким потрібне фінансування, і інвесторів, які хочуть отримати віддачу від своїх інвестицій. Український фондовий ринок мав кілька ключових проблем і недоліків у період 2019-2023 рр. це: економічна нестабільність, наслідки світової економічної кризи та війни з Росією; зменшення інвестицій на українському фондовому ринку через недовіру та нестабільність; неадекватне регулювання та нагляд за фондовими ринками також є серйозною проблемою, яка може призвести до маніпуляцій та внутрішньої торгівлі. Ще одна причина, чому Україну не розглядають як потенційну інвестиційну країну - низька прибутковість українських проектів. Серед причин небажання інвестувати це незахищеність приватних інвесторів від рейдерства та корупції. З 24 лютого 2022 року до цих підстав додано військовий ризик [1]. Ці проблеми вплинули на фінансові ринки України. Український фондовий ринок присутній, але практично неліквідний. Ще до повномасштабного вторгнення іноземні інвестори інвестували переважно в ОВДП. На думку експертів, з поширених помилок інвесторів, які включають емоційне прийняття рішень, таких як продаж акцій через млявий ринок або недостатню диверсифікацію активів.

Незважаючи на значні політичні та економічні виклики, український фондовий ринок продемонстрував динамічний розвиток, нещодавні регуляторні зміни та адаптацію до нових обставин, які є важливими чинниками зростання. У 2024 році в цьому секторі відбулося серйозне відновлення. За січень-травень 2024 року обсяг торгів фінансовими інструментами між операторами організованого ринку капіталу зріс на 69,87 млрд грн порівняно з даними за аналогічний період 2023 року [2]. Обсяги торгів інвестиційними цінними паперами швидко зростають завдяки появі свопів і відродженню ринку корпоративних облигацій. Про орієнтацію на розвиток фондового ринку свідчить також низка змін у нормативно-правовій сфері щодо функціонування ринку цінних паперів, оновленим Законом «Про державне регулювання ринку цінних паперів в Україні» 1996 року, який отримав назву «Про державне регулювання ринків капіталу та організованих товарних ринків» [3].

Можна виділити кілька перспективних напрямків для подальшого зростання: посилення захисту прав інвесторів, просування фінансової грамотності та цифрова трансформація. Реалізація цих напрямків дозволить створити сучасний та ефективний фондовий ринок для економічного зростання України.

Література:

1. Ампілогова А. Обвал чи коригування? 2024. URL: <https://surl.li/flyafq>
2. Інформаційна довідка щодо ринків капіталу України протягом січня-червня 2024 року НКЦПФР. URL: <https://www.nssmc.gov.ua/news/insights/>
3. Про державне регулювання ринків капіталу та організованих товарних ринків : Закон України № 738-IX від 19.06.2020 . URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/448/96-вр#Text>